

Poštovani članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Vesela fotografija iz zaglavlja budi nostalgiju za suncem i toplinom, posebno kad nas pritisnu magle i tmurni dani sve kasnije jeseni. Zato zahvaljujemo gospođi Narcisi Potežica i njenom *dobrom oku* za detalje i boje jer nam je, poslavši fotografiju snimljenu ljetos u Novigradu u Istri, razvedrila ovaj uvodnik.

Osvrt na minule događaje

Misa za svećenika glagoljaša Jurja Slovinca održana je u nedjelju 1. listopada u Zagrebačkoj katedrali. Monsinjur Josip Kuhtić nazočne je biranim riječima podsjetio na život, djelo i značaj Jurja Slovinca. Misno slavlje, kao i svake godine, uvećao je Mješoviti pjevački zbor *Baščina*. Zvučni zapis s mise možete poslušati na ovoj poveznici: https://www.youtube.com/watch?v=W9Apq_C-nw4.

Nakon četrdeset godina rada provedenih u Staroslavenskom institutu, od čega posljednjih dvanaest na mjestu ravnateljice, dr. sc. Marica Čunčić je 1. listopada otišla u mirovinu. Zahvaljujemo na podršci koju je uvijek pružala Društvu prijatelja glagoljice. Sudjelovala je na desetak naših mjesečnih tribina, a vrata Staroslavenskog instituta uvijek su nam bila otvorena. U ožujku ove godine gđa. Čunčić imenovana je počasnom članicom Društva. Želimo joj dobro zdravlje i uživanje u zasluženju mirovini, te se nadamo da umirovljenjem ne prestaje i naša suradnja. Koristimo priliku novoizabranog ravnateljici, dr. sc. Vidi Vukoja, donedavnoj znanstvenoj suradnici Staroslavenskog instituta, čestitati na novoj funkciji i poželjeti nastavak ugodne i plodne suradnje s Društvom.

Hrvatsko-češko društvo izdalo je 35. broj svog glasila *Susreti* čija je promocija održana u srijedu 4. listopada u Češkom narodnom domu u Zagrebu. Na rekordne 104 stranice u boji *Susreti* donose najvažnije vijesti iz Češke, o hrvatsko-češkim odnosima, izvještaje o aktivnostima Hrvatsko-češkog društva i proslavi njegove 25. godišnjice djelovanja, o životu češke manjine u Hrvatskoj i hrvatske manjine u Češkoj. *Susreti* donose i tekstove o vezama hrvatskih velikana i Češke, a imena koja se spominju su Faust Vrančić, August Šenoa, Marija Ružička Strozzi i blaženi Alojzije Stepinac. Neki od njih su čitali i pisali glagoljicom.

U utorak, 10. listopada prof. Žubrinic je proveo ugodno vrijeme u društvu dvojice Francuza, Francka Alfirevica i Christiana Vittoria, koji pripremaju 50-minutnu emisiju za Francusku televiziju o hrvatsko-francuskim kulturnim vezama. Snimanje je obavljeno u Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića u kojoj se nalazi i Glagoljaški kutak – vitrina s otprilike 400 knjiga i časopisa u vlasništvu Društva prijatelja glagoljice. Te su publikacije dostupne za čitanje u prostoru Knjižnice. Prof. dr. sc. Žubrinic je predstavio petnaestak knjiga o glagoljici čija će slika s pratećim tekstom putem emisije obići Francusku.

U srijedu, 11. listopada u prostorijama Matice hrvatske održana je druga mjesečna tribina iz ciklusa *Hrvatska glagoljaška baština*. Predavanje pod nazivom *Glagoljski rukopisi u izdanju Državnog arhiva u Pazinu* održali su doc. dr. sc. Elvis Orbanić, ravnatelj Državnog arhiva u Pazinu, prof. dr. sc. Ivan Jurković sa Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i akademik Josip Bratulić. Ovim predavanjem predstavljen je izdavački niz Arhiva u okviru projekta *Glagoljski rukopisi* koji broji već 12 svezaka izdanih u 25 godina postojanja te institucije. I novi svezak je već u pripremi. Knjige iz predmetnog projekta predstavljaju značajan doprinos poznavanju hrvatske glagoljske kulture i dragocjen izvor za proučavanje hrvatske književnosti i jezika. Autor čak 10 knjiga vezanih uz glagoljicu je prof. Dražen Vlahov, arhivski savjetnik u miru i bivši ravnatelj Državnog arhiva u Pazinu. Uže područje njegova rada okrenuto je istraživanju glagoljice u Istri, o čemu je objavio više znanstvenih članaka i knjiga. Doznali smo i zgodnu priču: prije nekoliko godina, unatoč slabom zdravlju i lošim liječničkim prognozama, ili baš usprkos njima, g. Vlahov se prihvatio glagoljskih matičnih knjiga rođenih, vjenčanih i umrlih s Prvića, svog rodnog otoka. Rezultat je knjiga *Tri glagoljske matične knjige s otoka Prvića (1689.-1711.)* od 480 stranica koja sadrži preslike izvornika, njihovu transliteraciju i niz objašnjenja. Nadamo se da g. Vlahova zdravlje i danas dobro služi, a on sam nam može posvjedočiti o ljekovitim svojstvima glagoljice.

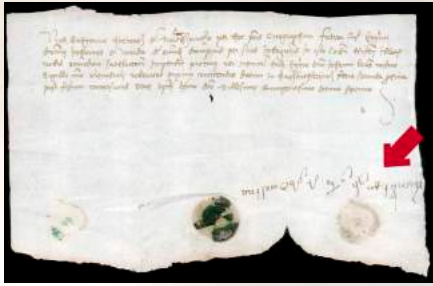

Dvomjesečnik u izdanju Hrvatskog književnog društva sv. Jeronima u Zagrebu, *Marulić*, u broju 4 između ostaloga donosi članak prof. Žubrinica pod nazivom *Stjepan Bahert i "Glagoljica u gostima"*, intervju s urednicom ovog biltena na temu *Glagoljica – uspravna baština* i još jedan članak Mirne Lipovac kojim čitateljima *Marulića* predstavlja *Novosti* i zbivanja iz svijeta glagoljice. Lijep osvrt na ove članke objavila je IKA – Informativna katolička agencija, a možete ih pročitati na poveznici: <http://www.ika.hr/index.php?prikaz=vijest&ID=193893>.

Krčki val, mjesečnik za kulturu življenja na otoku Krku, objavio je prvi od pet članaka iz serije *Glagoljica express* autorice Mirne Lipovac kojima ukratko predstavlja glagoljicu na drugim hrvatskim otocima. Kroz prvi članak čitatelji *Krčkog vala* upoznali su glagoljicu koja se i danas, u vidu klesanih natpisa, nalazi u mjestu Prvić Luka na otoku Prviću kod Šibenika.

Časopis za književnost *Kvaka*, koji izlazi u digitalnom i tiskanom obliku, objavio je članak mr. sc. Narcise Potežica o nadolazećoj obljetnici Društva prijatelja glagoljice. Čitav niz zanimljivosti o Društvu možete saznati iz pera jedne od njegovih osnivača i dugogodišnje predsjednice na poveznici: <http://www.casopiskvaka.com.hr/2017/10/obljetnica-drustva-prijatelja.html>.

Osmi broj *Godišnjaka za znanstvena istraživanja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata* objavljen je koncem srpnja 2017. godine. Na 352 stranice *Godišnjak* donosi trinaest znanstvenih i stručnih radova koji obrađuju razne aspekte društvenog života Hrvata u Vojvodini, u prošlosti i sadašnjosti. U *Godišnjaku* je doc. dr. sc. Mario Bara s Odjela za sociologiju Hrvatskog katoličkog sveučilišta u Zagrebu objavio članak kojim pojašnjava pojavu glagoljskog potpisa u Podunavlju. Radi se o riječima pisanima glagoljicom, hrvatskim jezikom: *to pisa Grgur Horvatović* u pismu datiranom 26. siječnja 1517. godine, dakle prije 500 godina! Kao pisani spomenik ovaj potpis možda nema neku težinu, ali zapis na narodnom jeziku i upotreba glagoljice sjeverno od Gvozda i Kupe bili su rijetki pa su i sačuvani glagoljski spomenici malobrojni. Stoga je prisutnost glagoljskog pisma u Bačkoj itekako važna.

U petak, 20. listopada u Zavodu za povijesne znanosti HAZU u Zadru održan je znanstveni kolokvij *Svećenici glagoljaši i njihova ostavština*. Kolokvij su organizirali Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru i Udruga glagoljaša Zadar, a suorganizatori su bili Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i Provincija franjevac trećoredaca glagoljaša.

U četvrtak, 26. listopada u Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića, u organizaciji Društva Krčana i prijatelja otoka Krka u Zagrebu, predavanje o popu glagoljašu Ivanu Feretiću iz Vrbnika (1769.–1839.) održala je vrijedna članica Društva, gđa. Ljubica Štambuk. Upoznala nas je sa životom i djelovanjem značajnog, ali nedovoljno poznatog popa glagoljaša Ivana Feretića. Uz svećeničku službu koju je uzorno obavljao i istaknuo se izvrsnim propovijedima, bavio se i književnošću, poviješću, teološkim raspravama, botanikom i narodnim liječenjem, a govorio je više jezika. Zajedno s krčkim svećenicima Vitezićem, Volarićem i Mahničem borio se za očuvanje glagoljice i vodio Vrbničku glagoljašku školu.

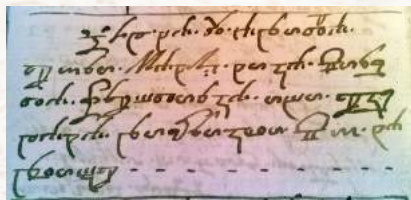

Manifestaciju *Otvorena vrata zagrebačke glagoljaške riznice*, petu po redu, organiziralo je Glagoljaško središte Frankopan OŠ Frana Krste Frankopana iz Zagreba u suradnji s Trešnjevačkim glagoljašima iz OŠ Voltino, Maticom hrvatskom i Društvom prijatelja glagoljice. Dani *Otvorenih vrata* trajali su od 25. do 28. listopada. Sudionici su bili učenici osnovnih škola i učenice Ženske opće gimnazije Družbe sestara milosrdnica s pravom javnosti iz Zagreba. Mladi glagoljaši posjetili su Gliptoteku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i tamo odigrali igru *U potrazi za glagoljaškim blagom*. Imali su priliku vidjeti zbirke najrjeđih, najstarijih i najvrednijih knjiga iz fundusa Hrvatskog državnog arhiva, Knjižnice HAZU, Nacionalne i sveučilišne knjižnice i zagrebačke Gradske knjižnice. U OŠ Voltino održana je *Večer glagoljice*. Domaćin završnog dana bila je OŠ Frana Krste Frankopana u kojoj su učenici izrađivali *Zagrebački glagoljični suvenir*. Učenički radovi bit će izloženi u veljači iduće godine u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu, o čemu ćemo pravovremeno izvijestiti.

Najave budućih događanja

Treća mjesečna tribina iz projekta *Hrvatska glagoljaška baština* u ovoj akademskoj godini zakazana je za srijedu 8. studenoga u 19 sati u Dvorani II Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu, Kapitol 29 a. Gospođa Ljubica Štambuk, umirovljena profesorica matematike iz Rijeke, u suradnji s Hrvatskim vijećem u Crnoj Gori održat će predavanje na temu *Tragovi glagoljice u Boki kotorskoj*.

Prigodno uz Dan mrtvih, slikom i tekstom donosimo zapis iz Matične knjige umrlih iz Prvić Luke s otoka Prvića.

.Č.H.P.(1690) na .Ž.(7)aprila
umri Mande, nika siro
ta, Fruštirka i bi uko
pana pri crikvi S(vete) M(arie) na
Prviću.

Bilješka je duboko potresna jer se za sve druge preminule članove zajednice precizno navode pripadnost obitelji iz koje potiču (žena, udova, sinčić, hčer...), ponekad funkcija glave obitelji (soldat, kapetan), opis sahrane i vjerskog obreda (...i bi pokopano tilo njegovo...združena sa sveti sakramenti...) uz zaziv na kraju (Bog ju/ga pomilui). A našoj Mandi, *nikoj siroti fruštirki* (tuđinki) ni prezimena se nije znalo.

Zadnjega dana listopada, na Dan reformacije, u predvorju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu predstavljen je pretisak s transliteracijom knjige *Artikuli ili Deli stare krstjanske vere* (*Articvli oli Deili te prave stare vere kerszhanske*) prvi put objavljene u Urachu, 1562. godine. Opširnije o ovom značajnom nakladničkom projektu pisat ćemo u idućem broju *Novosti*.

Glagoljica gdje je (ne) očekujemo

Svjetski dan kravate obilježili smo 18. listopada. Za naš je narod to poseban dan jer su upravo Hrvati, još u 17. stoljeću, proslavili ovaj modni detalj. Navedeni vratni ures bio je dio vojne opreme Hrvata i neka vrsta raspoznavanja, jer u to doba još nije bilo vojničkih odora. Danas je kravatu u cijelom svijetu jedan od simbola uglađenosti i kultiviranosti, ali i pokazatelj modnog izričaja osobe koja je nosi. Kravatu sa slike koja krasi ulaz u prodavaonicu *Crata kravata* u Rijeci, poslala nam je, ravno s riječkog Korza, naša draga članica dr. sc. Nada Bezić, a mi joj zahvaljujemo na trudu.

Do idućeg broja, srdačno Vas pozdravlja Uredništvo *Novosti*, želeći Vam mir i dobro.

IMPRESSUM

ՄԻՐԱԿ ԼԻՍՈՎԱՆՑ
Mirna Lipovac, urednica

ԿՐԻՏԻՆԱ ՐԵՊԱՐ
Kristina Repar, lektorica

ԵԴՈ ԿԱԴԻՑԿ
Edo Kadić, grafički urednik

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE |
E-adresa: drustvoprijateljglagoljice@gmail.com

ԵՎՐՈՊԱՆՈՎԱՆՑ ԻՆՖՈՐՄԱՏԻՎՆԻ ՄԵԴԻԱ ԳՐԱԿՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Web adresa: www.croatianhistory.net/glagoljica/dpg.html